



Warszawa, dnia 10.12.2021 r.

SIB/274/2021/MM

Szanowny Pan
Norbert KACZMARCZYK
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze!

Serdecznie jeszcze raz dziękujemy Panu Ministrowi za udział w zdalnym posiedzeniu Komisji Spółdzielczości Rolniczej Zgromadzenia Ogólnego KRS w dniu 6 grudnia br. oraz przekazane informacje. Dziękujemy również za podjęte już działania dotyczące poprawy warunków funkcjonowania spółdzielni. Bardzo nas cieszy Pana rozumienie spraw spółdzielczych, o czym mogliśmy przekonać się na w/w posiedzeniu Komisji. Problemy i potrzeby w zakresie rozwoju spółdzielczości dobrze znane są również Panu Wicepremierowi i Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi Panu Henrykowi Kowalczykowi.

Mamy nadzieję, że wreszcie po wielu latach, przyszedł czas na przychylne spojrzenie na **spółdzielczość, bez rozwoju której, nie można odpowiedzialnie mówić o rzeczywistym rozwoju rolnictwa i rozwoju wsi oraz zapewnieniu warunków do uzyskiwania godziwych dochodów przez rolników i mieszkańców wsi.**

Mając na uwadze uzgodnienia podczas posiedzenia Komisji, w tym planowanego przez Pana Ministra powołania Grupy roboczej celem poprawy warunków dla rozwoju spółdzielczości, przekazujemy poniżej potrzebne rozwiązania oraz wskazujemy bariery które blokują rozwój spółdzielczości w Polsce, celem zmiany obecnego stanu:

- 1. Zdaniem środowiska spółdzielczego, potrzebne jest szersze uwzględnienie spółdzielczości w projektowanym wsparciu w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027 dla Polski.** Zgłaszaliśmy ten postulat w trzech stanowiskach KRS z dnia 15 lutego, 15 września oraz 9 listopada 2021 r. do kolejnych wersji projektu PS WPR 2023-2027, wskazując działania Planu Strategicznego wymagające naszym zdaniem uzupełnienia. Podjęta została również Uchwała Zgromadzenia Ogólnego KRS w tej sprawie, przekazana Władzom Centralnym oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dotychczas opracowywane PROW na poszczególne perspektywy finansowe UE cechował bardzo wysoki stopień ukierunkowania tych kluczowych dokumentów programowych na wsparcie rolników indywidualnych. Niestety, aby móc utrzymać dochodową produkcję rolną należy równolegle rozwijać, w dużo większym stopniu niż dotychczas, formy wspólnotowego działania rolników, w szczególności spółdzielnie. Spółdzielnie pozwalają osiągać wspólnie postawione cele, w szczególności w zakresie: zmniejszenia kosztów produkcji, poprawy warunków funkcjonowania na rynku, wspólnego użytkowania maszyn, wspólnych inwestycji (przechowalni, magazynów, etc.). Jest to sprawdzona forma prawna działania rolników na rynku. W krajach Zachodniej Europy od 60 do blisko 100% rolników

zrzeszona jest w spółdzielniach, często w kilku spółdzielniach różnego typu. Dziś spółdzielnie te mają często status uznanej organizacji producentów – wg danych Komisji Europejskiej w 2017 r. w UE działało ponad 3500 uznanych OP oraz Zrzeszeń uznanych OP. Te formy działania Komisja uznaje jako docelowe formy działania rolników na rynku. Należy podkreślić, że KE wskazuje uznane OP oraz Zrzeszenia OP oraz spółdzielnie jako główne podmioty wsparcia w ramach interwencji sektorowych.

2. Uzupelnienie zapisów projektu PS WPR dla Polski w zakresie interwencji w sektorach o spółdzielnie, zgodnie z przyjętą przez Parlament Europejski Rezolucją ustawodawczą oraz Stanowiskiem PE w dniu 23 listopada 2021 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (...) - Artykuł 67 Rodzaje interwencji w innych sektorach ust. 1. lit. b) – dotyczy m.in. sektorów: mleko i przetwory mleczne, wieprzowina, wołowina i cielęcina, zboża, nasiona roślin oleistych, drób).

Art. 67 ust. 1 i 2:

„1. W odniesieniu do każdego sektora wybranego zgodnie z art. 66 państwa członkowskie wybierają co najmniej jeden rodzaj interwencji, o których mowa w art. 47 i które mają być wdrażane za pośrednictwem zatwierdzonych programów operacyjnych sporządzonych przez:

a) **organizacje producentów i ich zrzeszenia**, uznane na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 lub na podstawie ust. 7 niniejszego artykułu; lub

b) **spółdzielnie**, jak również inne formy współpracy między producentami ustanowione z inicjatywy producentów i przez nich kontrolowane, które zostały wskazane przez właściwy organ państwa członkowskiego jako grupy producentów, przy czym interwencje wdrażane będą przez okres przejściowy do czterech lat od rozpoczęcia zatwierdzonego programu operacyjnego, kończący się najpóźniej w dniu 31 grudnia 2027 r.

2. Państwa członkowskie ustanawiają kryteria uznawania danych grup za grupy producentów oraz określają rodzaje działalności i cele grup producentów, o których mowa w ust. 1 lit. b), tak by te grupy producentów mogły spełniać warunki uznawania ich za organizacje producentów na podstawie art. 152–154 lub art. 161 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 lub na podstawie ust. 7 niniejszego artykułu.”

3. Uzupelnienie zapisów Planu Strategicznego WPR 2023-2027 dla Polski o wsparcie sektorowe w kluczowych dla Polski sektorach rolnych i przetwórstwa rolnego, w szczególności: mleko i przetwory mleczne, wieprzowina, wołowina i cielęcina, zboża, nasiona roślin oleistych, drób - obecnie w projekcie PS WPR w/w wsparcie zaplanowano wyłącznie dla sektora owoców i warzyw oraz pszczelarstwa.

4. Uznawanie spółdzielni działających od co najmniej 5 lat jako uznane organizacje producentów w oparciu o prosty wniosek o uznanie na podstawie dotychczasowej działalności spółdzielni. Nie ma podstaw do stosowanie skomplikowanych procedur uznaniowych, tym bardziej dla podmiotów działających na rynku o wielu lat. (opisywaliśmy szerzej ten problem kilkakrotnie, także w opinii KRS z dnia 26.11.2021 r. do projektu zmiany rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczącego warunków udzielania pomocy w ramach działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” PROW 2014-2020).

5. Zaplanowanie wstępnej, początkowej kwoty budżetu na wsparcie sektorowe w w/w kluczowych sektorach rolnych – oraz aktualizowanie tej kwoty w kolejnych latach wdrażania

PS WPR wraz ze zwiększającą się liczbą uznanych organizacji producentów (po odblokowaniu nadmiernych wymogów i biurokracji – bariery w tym zakresie prezentujemy poniżej).

6. Wprowadzenie uproszczenia wymogów, zmniejszenia obszernej dokumentacji oraz ilości danych o członkach organizacji w Planie biznesowym składanym przy ubieganiu się o uznanie organizacji producentów (oraz GPR) – działanie „Tworzenie grup i organizacji producentów” PROW 2014-2020.

Naszym zdaniem art. 27 Rozporządzenia PEiR (UE) 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (...) wskazuje katalog celów, dla których mogą być tworzone organizacje i grupy producentów. Nie ma potrzeby wymagania realizacji wszystkich 6 możliwych celów dla których OP i GP mogą być tworzone (6 cel środowiskowo-klimatyczny). **W związku z trwającymi obecnie pracami nad zmianą rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczącego warunków udzielania pomocy w ramach działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” PROW 2014-2020, w stanowisku KRS z dnia 26.11.2021 r. (oraz stanowiskach wcześniejszych) wnioskowaliśmy o ograniczenie wymagań (zgodnie z przepisami UE), aby zarówno uznane OP jak i GP, zobligowane były do realizowania przynajmniej dwóch działań w odniesieniu do co najmniej jednego z celów, o których mowa w art. 27 Rozporządzenia PEiR (UE) nr 1305/2013 (w przypadku uznanych OP dodatkowo jednego działania w ramach co najmniej jednego celu określonego w art. 152 i dalsze Rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013) ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych (...), na podstawie planu biznesowego, w każdym roku działalności od dnia uznania.** Jednocześnie uważamy, że ilość dokumentów (załączników) składanych przy wniosku o uznanie organizacji producentów/grup producentów oraz ilość danych jest niewspółmiernie duża do potrzeb. Zdaniem środowiska spółdzielczego dane dotyczące budynków i budowli, maszyn i urządzeń oraz środków transportu, służące realizacji planu biznesowego, powinny być wymagane wyłącznie w odniesieniu do organizacji producentów, nie zaś do członków organizacji producentów (problem podawania tych danych opisywaliśmy w przekazywanych stanowiskach, zarówno przez KRS jak i Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich (listopad 2021 r. oraz wcześniejszych naszych stanowiskach). Ilość wymaganych danych waha się od kilkuset/kilku tysięcy do kilkunastu tysięcy, często tylko w jednej z obowiązkowych tabel do wypełnienia, co w praktyce uniemożliwia przygotowanie planu biznesowego.

7. Uzupełnienie zapisów projektu PS WPR 2023-2027 w zakresie warunków udzielania płatności bezpośrednich na proponowany poniżej:

„Kwota z przedziału 60 000 EUR – 100 000 EUR będzie redukowana o 85%. (...). Podstawę redukcji będzie można zmniejszyć uwzględniając faktycznie poniesione koszty pracy najemnej **lub świadczonej na podstawie deklaracji przystąpienia do spółdzielni** (zatrudnienie, prace zlecone) oraz ryczałtowe koszty pracy własnej (ustalone na poziomie krajowym).”

Przy obecnym zapisie projektu PS WPR istnieje ryzyko, że rolnicze spółdzielnie produkcyjne nie będą mogły skorzystać ze zmniejszenia podstawy redukcji uwzględniając faktycznie poniesione koszty pracy najemnej (zatrudnienie, prace zlecone) oraz ryczałtowe koszty pracy własnej (ustalone na poziomie krajowym). Powyższe ryzyko wynika ze specyfiki działalności w/w spółdzielni tj. prowadzenia wspólnego gospodarstwa rolnego. Członkami spółdzielni są głównie rodziny rolnicze, które wniosły do spółdzielni wkłady gruntowe (grunty rolne), do wspólnego użytkowania. Wykonują oni pracę w oparciu o deklarację przystąpienia do spółdzielni. Mimo, że w/w członkowie

są ubezpieczeni w ZUS, nie jest to typowa umowa o pracę. Około 80% spółdzielni nie ma osób zatrudnionych w rozumieniu umów o pracę.

Podobny problem wynikał przy uzyskiwaniu wsparcia z Tarczy Finansowej w 2020 r. w ramach zwalczania skutków epidemii COVID-19, w związku z przyjętą interpretacją, w/w forma zatrudnienia nie została zakwalifikowana i ok. 80% w/w spółdzielni zostało pozbawione tego wsparcia. Warto podkreślić, iż stało się tak z powodu nieprecyzyjnego zapisu w warunkach ubiegania się o wsparcie z Tarczy Antykryzysowej, w szczególności braku wpisania odpowiedniego PKD (szczegóły podaliśmy w piśmie KRS z dnia 18.11.br.).

Mając powyższe na uwadze, celem uniknięcia błędu skutkującego pozbawieniem spółdzielni wsparcia, proponujemy uzupełnienie zapisu w PS WPR 2023-2027 w powyższym brzmieniu.

Jednocześnie wnioskujemy o zastosowanie przy określaniu warunków udzielania dopłat bezpośrednich również ponad 100 tys. euro, z jednoczesnym odliczaniem od redukcji dopłat kosztów pracy pracowników najemnych i członków spółdzielni oraz ich domowników zatrudnionych w gospodarstwie.

Postulat ten jest ważny dla rolniczych spółdzielni produkcyjnych, których specyfika polega na prowadzeniu wspólnego gospodarstwa w ponad 80% przypadków przez rodziny rolnicze. W związku z tym duża część RSP przekracza limit 100 tys. euro dopłat bezpośrednich. Należy podkreślić, że w rozwiązaniu kompromisowym PE państwo członkowskie jest zobowiązane do przyjęcia jednego z trzech czynników jako obowiązujące przy realizacji dopłat bezpośrednich, a mianowicie: redukuje płatności, degresywność, płatność redystrybucyjna. Z projektu PS WPR dla Polski wynika, że zastosowano wszystkie w/w czynniki w realizacji dopłat bezpośrednich na lata 2023-2027. Rozwiązanie to jest niekorzystne, dyskryminujące, wobec RSP, które tworzą rodziny rolnicze.

8. **Uznanie rolniczych spółdzielni produkcyjnych jako wielorodzinne gospodarstwa rolne** – członkami tych spółdzielni są głównie rodziny rolnicze, które z uwagi na specyfikę RSP prowadzi wspólne gospodarstwo rolne, w wyniku czego większość tych spółdzielni, w tym rodzin rolniczych, pozbawiona jest dostępu do funduszy rozwojowych, z uwagi na przekraczanie wielkości ekonomicznej lub powierzchni wspólnego gospodarstwa ponad dopuszczalne limity przy udzielaniu wsparcia. Obecnie taka sytuacja ma miejsce w odniesieniu do kluczowych działań PROW 2014-2020 m.in. działanie Modernizacja gospodarstw rolnych.
9. **Wprowadzenie zwiększonego poziomu wsparcia inwestycji realizowanych przez wspólnotowe formy działania rolników na rynku, w szczególności spółdzielnie i ich związki, organizacje producentów, grupy producentów, zrzeszenia OP, związki GPR - np. do 70%** w ramach wsparcia realizacji inwestycji objętych PS WPR 2023-2027, w tym w zakresie budynków i budowli, zakupu maszyn i urządzeń rolniczych, służących wsparciu upraw, hodowli i chowu oraz **zbiorów plonów**, w stosunku do rolników indywidualnych 40%.

Poprzez promowanie rozwoju wspólnotowych form działania, w tym spółdzielczości, uzyskuje się lepszą efektywność wydatkowanych środków publicznych oraz zmniejszenie jednostkowych kosztów prowadzenia produkcji rolnej. Jednocześnie sprzyjać to będzie rozwojowi spółdzielni, organizacji producentów, grup producentów rolnych oraz ich związków i zrzeszeń, a tym samym poprawie zorganizowania gospodarczego. System wsparcia ukierunkowany głównie na rolników indywidualnych spowodował zakup dużej ilości sprzętu rolniczego, który jest nieefektywnie wykorzystywany, powodując znacznie większe koszty prowadzenia działalności rolniczej. Bez

systemowego rozwiązania, poprzez zwiększenie poziomu wsparcia dla form wspólnotowego działania rolników na rynku, obecny stan nie poprawi się.

10. Zatrzymanie destabilizacji rynku skupu mleka przez „doraźne” podmioty skupowe, które nie ponosząc kosztów utrzymywania większej infrastruktury, w tym infrastruktury przetwórczej, destabilizują ten rynek.

Wyżej wymienione podmioty skupowe wykorzystują obecne tendencje spekulacyjne na rynku tzw. mleka „przerzutowego”. Powstają często bez wyznaczonego celu zrzeszania się ich członków dla zapewnienia stabilizacji zbytu mleka, w wielu przypadkach przy uzyskaniu wsparcia z środków UE. Tendencja powstawania w/ podmiotów wynika z narastania niekorzystnych dysproporcji relacji cenowych pomiędzy cenami skupu mleka a rosnącymi kosztami produkcji (wzrost cen pasz, paliw, energii elektrycznej, gazu, środków ochrony roślin, maszyn, części zamiennych, usług, itd.) oraz utrudnieniami powodowanymi epidemią COVID-19. Na powyższe nakłada się także tendencja do spadku skupu mleka w innych sąsiednich krajach UE. W konsekwencji m.in. wzrasta eksport surowego mleka z Polski do innych krajów UE oraz drastycznie wzrasta cena skupu mleka „przerzutowego”. Powyższa sytuacja spowodowała wzrastającą liczbę powstających „doraźnych” podmiotów skupowych mleka.

Jednocześnie wnioskujemy o uruchomienie doraźnego oraz długookresowego wsparcia dla podmiotów przetwórstwa mleka, prowadzących wieloletnią działalność zapewniającą polskim rolnikom – producentom mleka, stabilizację zbytu mleka, w tym w szczególności dla spółdzielni mleczarskich 0 w ramach wsparcia z środków Krajowego Planu Odbudowy oraz z środków UE w ramach Planu Strategicznego WPR dla Polski na lata 2023-2027.

Przy tak niestabilnych warunkach na rynku europejskim i rynkach globalnych, wsparcie spółdzielni mleczarskich, jest potrzebne. Wsparcia swoim przedsiębiorstwom udzielają inne kraje, wobec czego dla zachowania warunków konkurencji, wspieranie stało się wręcz koniecznością, dla zachowania rodzimych przedsiębiorstw.

11. Uruchomienie naboru o szerokim zakresie (jak w poprzednich latach) w ramach działania „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” PROW 2014-2020.

Planowany na listopad-grudzień 2021 nabór w w/w zakresie nie odbył się. Odbył się tylko nabór w zakresie wsparcia inwestycji w wytwarzanie pasz. Wielu potencjalnych beneficjentów osób prawnych, w tym spółdzielni, grup producentów rolnych, czeka na ogłoszenie naboru, z uwagi na potrzebę przeprowadzenia inwestycji m.in. w zakresie przetwórstwa mleka, rozbudowy przechowalni zbóż, itd. W tak niestabilnych warunkach na rynku europejskim oraz rynkach globalnych w zakresie produktów rolnych oraz rolno-spożywczych, co potwierdził rok 2020, wsparcie inwestycji oraz rozbudowę możliwości magazynowych dla zbóż, ale także w innym zakresie inwestycje, są potrzebne, aby móc sprostać tak dużym zawirowaniom na rynku.

12. Wprowadzenie przepisu w ramach Polskiego Ładu dotyczącego uzyskania emerytury bez konieczności przekazania gospodarstwa rolnego.

Krajowa Rada Spółdzielcza otrzymuje zapytania od spółdzielców o termin wprowadzenia w/w rozwiązania. Rozwiązanie to jest oceniane przez licznych właścicieli gospodarstw bardzo pozytywnie, z uwagi na brak w wielu przypadkach następców lub obecnie brak możliwości zajmowania się gospodarstwem przez potencjalnych następców właścicieli gospodarstw. Rozwiązanie to będzie pomocne dla funkcjonowania rodzin będących w w/w sytuacji.

13. Wpisanie do PS WPR wsparcia na zakładanie przedsiębiorstw wiejskich o charakterze wspólnotowym, w szczególności spółdzielni (w ramach Interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, w zakresie zakładania przedsiębiorstw wiejskich).

Nie uwzględniono w/w interwencji w Planie Strategicznym WPR 2023-2027 dla Polski. Potrzebny jest na obszarach wiejskich rozwój spółdzielni wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych, spółdzielni zaopatrzeniowych i usługowych dla rolników i mieszkańców wsi, spółdzielni rolników, spółdzielni energetycznych, innych spółdzielni. Dotychczas w polskich PROW w ramach poszczególnych perspektyw finansowych UE było działanie dofinansowujące Pozarolnicza działalność gospodarczą (ale dotyczyła ona rolników odchodzących z rolnictwa lub rolników uruchamiających inną działalność niż działalność rolnicza. Dotyczyło to jednak wyłącznie osób ubezpieczonych w KRUS. **Potrzebne jest jednak działanie o szerszym dostępie osób do uruchamiania przedsiębiorstw wiejskich.** Powyższy zakres interwencji, wpisany w przyjęte stanowisko Parlamentu Europejskiego w dniu 23.11.2021 r. dotyczące realizacji planów strategicznych przez państwa członkowskie, obejmuje wsparciem w/w rodzaje spółdzielni lub inne przedsiębiorstwa o wspólnotowym charakterze działania. Wsparcie potrzebne jest na pokrycie kosztów zakładania tych przedsiębiorstw (koszty rejestracji i przygotowania związanej z tym dokumentacji, koszty zarządcze, obsługi księgowej, administracyjne, koszty związane z tworzeniem przedsiębiorstwa) – zgodnie ze Stanowiskiem PE dot. realizacji planów strategicznych WPR przez państwa członkowskie.

Wnioskujemy o włączenie do w/w wsparcia związków spółdzielni, zakładania zrzeszeń organizacji producentów, związków grup producentów rolnych, w zakresie pokrywania kosztów rejestracji i przygotowania związanej z tym dokumentacji, koszty zarządcze, obsługi księgowej, koszty administracyjne związane z prowadzeniem ich działalności – dotyczy kosztów pozainwestycyjnych.

Istotne jest, aby te podmioty były wspierane. W innym przypadku, nie będzie ich rozwoju. W Polsce występuje bardzo niska integracja rolników, mieszkańców wsi – w przeciwieństwie do krajów Zachodniej Europy. Działające i ciągle powstające nowe w tych krajach różnego typu spółdzielnie spełniają bardzo ważną funkcję dla lokalnej społeczności. Niekorzystna obecna sytuacja w Polsce w tym zakresie mogłaby zostać znacznie poprawiona poprzez **zakładanie przedsiębiorstw wiejskich o charakterze wspólnotowym.** W Polsce dotychczas takie inicjatywy nie były w zasadzie wspierane finansowo np. spółdzielnie rolników, które mimo uchwalenia Ustawy o spółdzielniach rolników w 2018 roku, nie powstają m.in. z powodu braku wsparcia na rozpoczęcie działalności. Podobnie rzecz się ma ze spółdzielniami energetycznymi. Jako przykład spółdzielni, które powstają, ponieważ mają zapewnione wsparcie na zakładanie są spółdzielnie socjalne.

Wymienione wyżej bariery w postaci ograniczenia dostępu spółdzielni do funduszy pomocowych, zbyt wysoko postawione wymogi oraz nadmierne wymagania biurokratyczne są jednymi z głównych powodów braku rozwoju spółdzielczości rolniczej i wiejskiej w Polsce. Bariery te spowodowały również, że w Polsce nie działają uznane organizacja producentów (poza rynkiem owoców i warzyw) oraz ich zrzeszenia, wskazywane przez Komisję Europejską jako docelowe formy działania rolników na rynku (są nimi w krajach Zachodniej Europy głównie spółdzielnie).

Proponowane przez nas rozwiązania z pewnością przyczynią się do poprawy warunków dla rozwoju spółdzielczości w Polsce. Przy obecnym podejściu **Komisji Europejskiej państwa członkowskie UE mają dużą elastyczność w opracowywaniu PS WPR 2023-2027, zgodnie z potrzebami kraju.**

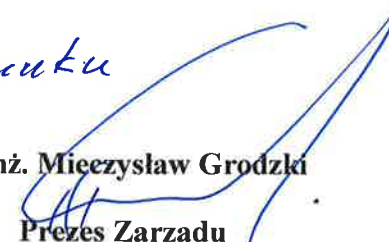
Doceniamy podejmowane przez Resort Rolnictwa przy współpracy z Rządem RP próby ratowania dochodowej działalności rolniczej, jednak w naszej ocenie **bez wprowadzenia proponowanych przez nas rozwiązań, liczba rolników tracących płynność finansową będzie szybko rosła.**

Należy podkreślić, że w Polsce nie zrealizowano dotychczas podstawowej powinności tj. odpowiedniego do potrzeb zorganizowania gospodarczego rolników – oprócz sektora mleka i przetworów mlecznych, w którym spółdzielnie mleczarskie mają 80%-wy udział, jest ono bardzo niskie. Mimo to, sektor mleka również potrzebuje ciągłego wsparcia. Tak też jest na Zachodzie Europy. Mimo tak dużego zorganizowania rolników w spółdzielniach (60-100%), **Komisja Europejska rozszerza wsparcie sektorowe na wszystkie kluczowe sektory rolnictwa i przetwórstwa. To potwierdza, jaką wagę ma zorganizowanie rolników.** Przewagi jakie będą osiągać rolnicy i podmioty zrzeszone w spółdzielniach w krajach Zachodniej Europy, które już są lub niebawem będą uznanymi organizacjami producentów znacząco zwiększą się. Tym bardziej wielokrotnie większą siłą ekonomiczną dysponują zrzeszenia uznanych OP, które w tych krajach dynamicznie rozwijają się. Członkami OP mogą być również nie-rolnicy tj. podmioty lub osoby dysponujący potencjałem m.in. magazynowym, przechowalniczym, maszynami i urządzeniami rolniczymi, przetwórstwem, **co pozwala efektywnie wykorzystać istniejący potencjał w rolnictwie i na obszarach wiejskich (państwa Zachodnie UE już to realizują uzyskując przewagi).** W Polsce przyjęto udział członków uznanej OP - nie będących producentami rolnymi - na poziomie do 20% wszystkich członków.

Poprawa dochodów rolników jest możliwa głównie poprzez działanie w ramach większych spółdzielni. W Polsce prawidłowość tą potwierdzają spółdzielnie mleczarskie. Naszym zdaniem, sprawa ta winna mieć swoje odzwierciedlenie w priorytetach Rządu RP oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, aby stworzyć lepsze warunki do rozwoju spółdzielczości w Polsce. Powinno stanowić to **polską racją stanu**, aby móc konkurować na równych warunkach z zazwyczaj silnymi gospodarczo spółdzielniami, uznanymi OP i ich Zrzeszeniami z krajów Zachodniej Europy. **W innym przypadku ucierpią na tym polscy rolnicy oraz zaprzepaszczone zostaną szanse rozwoju polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich.**

Przekazując niniejsze problemy i zarazem propozycje rozwiązań, mamy nadzieję na owocną współpracę z Panem Ministrem oraz wypracowanie dobrych warunków dla rozwoju spółdzielczości w ramach prac planowanej Grupy roboczej.

Z wyrazami szacunku



dr inż. Mieczysław Grodzki
Prezes Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej

Wykaz ważniejszych opinii KRS złożonych do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Opinia KRS z dnia 26.11.br. do proj. zm. Rozporządzenia ws. warunków pomocy na tworzenie GP i OP
Opinia KRS z dnia 18.11.br. uzupełnienie uwag do II proj. PS WPR 2023-2027 dot. warunków udzielania dopłat bezp. (dot. RSP)
Opinia KRS z dnia 09.11.br. do III proj. PS WPR 2023-2027
Opinia KRS z dnia 08.10.br. po spotkaniu konsult. MRiRW dot. warunków wsparcia OP/GPR w ramach PS WPR
Opinia KRS z dnia 15.09.br. do II proj. PS WPR 2023-2027
Opinia KRS z dnia 15.02.br. do I proj. PS WPR 2023-2027
Pismo KRS z dnia 20.04.br. wraz z przekazaniem Uchwały Zgromadzenia Ogólnego KRS dot. poszerzenia funduszy dla spółdzielni
Opinia KRS z dnia 29.08.2019 r. do proj. zm. Rozporządzenia dot. uznawania OP, (...) na rynku mleka i przetworów mlecznych
Opinia KRS z dnia 17.12.2018 r. do proj. zm. Rozporządzenia ws. warunków udzielania pomocy na tworzenie GP i OP